

ΟΜΙΛΙΑ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΠ. ΦΙΛΙΩΤΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΦΕΕ
Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ»
ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ, «ΑΘΗΝΑΪΣ»
29 & 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006

« ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΘΕΣΕΙΣ ΣΦΕΕ »

Κυρίες και κύριοι,

Η φαρμακευτική πολιτική που ασκείται στην Ελλάδα αποτελεί συνήθως το αντικείμενο συζητήσεων, αντιπαραθέσεων και διενέξεων. Το φάρμακο είναι **ένα ευαίσθητο και ευγενές προϊόν** καθώς από αυτό εξαρτάται η υγεία και η ποιότητα ζωής των πολιτών. **Το φάρμακο κάνει τη διαφορά ανάμεσα στην ασθένεια και την υγεία ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο.** Δυστυχώς όμως υπάρχει έντονη παραπληροφόρηση, η οποία παρεμποδίζει τους πολίτες να αποκτήσουν ολοκληρωμένα και αντικειμενική εικόνα της πραγματικότητας. Στόχος μου σε αυτή την ομιλία είναι να ορίσω με σαφήνεια ορισμένα βασικά θέματα, που αφορούν το φάρμακο και στο βαθμό που είναι δυνατόν, να αντικρούσω στοιχεία που δημιουργούν σύγχυση και επιδέχονται παρερμηνείες.

Καταρχήν, θα πρέπει να υπογραμμιστεί και μάλιστα με έμφαση ότι η καταστροφολογία σε ό,τι αφορά το φάρμακο δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Η Ελλάδα κατατάσσεται Παγκοσμίως στην 14^η θέση για το επίπεδο των υπηρεσιών Υγείας που προσφέρει. Αυτή η θέση δεν κατακτάται από μία χώρα χωρίς να έχει σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο στον ευαίσθητο κλάδο του φαρμάκου. Όσοι από εμάς έχουμε την γνώση και την εμπειρία των τελευταίων τριάντα χρόνων ξέρουμε ότι ο κλάδος του φαρμάκου και εν γένει η φαρμακευτική αγορά στην Ελλάδα είναι καλά οργανωμένη. Λειτουργεί σωστά και αποτελεσματικά καθώς έχει διαμορφωθεί ένα εξαιρετικό εθνικό δίκτυο. Ωστόσο, η ανάγκη εκσυγχρονισμού του δικτύου αυτού είναι υπαρκτή. Απαιτούνται στοχευμένες βελτιώσεις και αλλαγές εκεί που χρειάζεται με έξυπνες και προσεκτικές παρεμβάσεις, με σχεδιασμό και επαρκή προγραμματισμό.

Προϋπόθεση ασφαλώς για αυτή την προσπάθεια εκσυγχρονισμού είναι η καλλιέργεια ενός κλίματος συναίνεσης. Η διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης ανάμεσα στην Πολιτεία και σε όλους τους παράγοντες και φορείς που δραστηριοποιούμαστε στον κλάδο του φαρμάκου. **Με σοβαρότητα και ορθολογισμό μπορούμε να μετασχηματίσουμε το ήδη**

Λειτουργικό ελληνικό σύστημα σε ένα πρότυπο ευρωπαϊκό σύστημα προς όφελος όλων και κυρίως προς όφελος της δημόσιας υγείας.

Θέλω σε αυτό το σημείο να επισημάνω ότι, σε πλήρη αντίθεση με όσα ορισμένοι άκριτα και απερίσκεπτα ισχυρίζονται, το συμφέρον του φαρμακευτικού κλάδου δεν είναι ανεξάρτητο, αλλά αντίθετα ταυτίζεται απόλυτα με τον στόχο για την διαρκή βελτίωση της δημόσιας υγείας και ιδιαίτερα της χρηστής διαχείρισης των οικονομικών της.

Ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής φαρμακευτικής αγοράς. Το όραμα αυτό συνοψίζεται σε πέντε πολύ συγκεκριμένες προτεραιότητες και δράσεις:

- Την **Άμεση Πρόσβαση** των ασθενών σε όλα τα φάρμακα και ιδιαίτερα στα νέα
έμφαση στην έρευνα, υποστηρίζουμε την ενίσχυση των κονδυλίων
- Την εξασφάλιση της απολύτου **Ποιότητας** όλων των προσφερόμενων φαρμάκων.
Επώνυμα πρωτότυπα και ουσιαδώς όμοια,
Αναγραφή από τον ιατρό του ονόματος
- Την καλή **Οικονομική Διαχείριση** σε όλα τα επίπεδα.
Πρόταση,
πλήρης μηχανοργάνωση,
ηλεκτρονική συνεννόηση
- Την **απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων Δεοντολογίας** σε όλες τις φάσεις διακινήσεως και προωθήσεως των φαρμάκων
- Την Ενίσχυση και η υποστήριξη του **Δικτύου Διανομής**.

Πιο συγκεκριμένα, η πρόσβαση των ασθενών στα φάρμακα επηρεάζεται άμεσα από την **πολιτική για το φάρμακο** που ακολουθεί και εφαρμόζει η Πολιτεία.

Σήμερα, βλέπουμε ότι ταυτόχρονα με την δημοσίευση του Νόμου για την Μεταρρύθμιση του Συστήματος Φαρμακευτικής Περίθαλψης και την οριστική κατάργηση της λίστας, όλοι οι ασθενείς θα καλύπτονται από την Κοινωνική Ασφάλιση για όλα τα συνταγογραφούμενα φάρμακα.

Η κατάργηση της λίστας δεν εξασφαλίζει την άμεση πρόσβαση των ασθενών σε όλα τα φάρμακα. **Η άμεση πρόσβαση εξαρτάται επιπλέον από την συνέπεια της Πολιτείας να εκδίδει τα Δελτία Τιμών στις**

προκαθορισμένες από τον νόμο προθεσμίες, έτσι και οι εταιρείες να μπορούν να προγραμματίσουν την άμεση διάθεση του νέου φαρμάκου.

Η κοινοτική νομοθεσία ορίζει ότι οι διαδικασίες καθορισμού τιμής πρέπει να ολοκληρώνονται σε 90 ημέρες. Στην Ελλάδα υπήρχαν μέχρι πρόσφατα τεράστιες καθυστερήσεις, που έφταναν μέχρι και τους 19 μήνες. Σήμερα, όμως, συζητούμε – **για πρώτη φορά** – για ένα συνολικό χρόνο καθυστέρησης μέχρι 90 μέρες για τον καθορισμό τιμής και καλύψεως από τα ταμεία. Πρόκειται για μια θετική εξέλιξη. Τόσο η διεθνής, όσο και η ελληνική εμπειρία έχει δείξει ότι η **μείωση του χρόνου για τον καθορισμό τιμής** και η **έγκριση λογικών αυξήσεων στα φάρμακα** διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό:

Πρώτον: Την άμεση πρόσβαση των ασθενών σε όλα τα φάρμακα καθώς η έγκριση λογικών αυξήσεων οδηγεί στον περιορισμό της επανεξαγωγής των εισαγόμενων φαρμάκων και κατ' επέκταση στον περιορισμό των ελλείψεων στην αγορά.

Δεύτερον: Η έγκριση λογικών αυξήσεων συμβάλλει στην διατήρηση στην αγορά παλαιών καλών και φτηνών φαρμάκων. Τα καλά και φτηνά φάρμακα, εφόσον αναπροσαρμόζονται η τιμή τους, δεν αποσύρονται και δεν αντικαθίστανται από άλλα με πολλαπλάσια τιμή.

Είναι προφανές ότι πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να αντιληφθούν ότι το πάγωμα των τιμών εκτοξεύει το φαρμακευτικό κόστος, ενώ η λογική αύξηση συμβάλλει στην σταθεροποίηση του.

Δυστυχώς, αυτή την απλή αλήθεια, για λόγους πολιτικού κόστους, δεν την αποδέχτηκε η Πολιτεία για πολλά χρόνια. Οι περισσότεροι πολιτικοί προτιμούσαν να ανακοινώνουν «πάγωμα των τιμών των φαρμάκων» αδιαφορώντας αν με αυτή την απόφαση, όχι μόνο δημιουργούσαν συνθήκες έλλειψης φαρμάκων στην αγορά, αλλά και ταυτόχρονα εκτόξευαν το φαρμακευτικό κόστος. Έν συνεχεία, απέδιδαν τις εξελίξεις αυτές στην απληστία των φαρμακοβιομηχάνων και στην περιβόητη «ελληνική πολυφαρμακία» η οποία σύμφωνα με όλα τα συγκριτικά στοιχεία με άλλες χώρες της Ένωσης, είναι ένας ακόμα πολύ βολικός μύθος.

Το συμπέρασμα λοιπόν είναι αναμφισβήτητο: Η άμεση πρόσβαση στα φάρμακα προϋποθέτει την υπεύθυνη στάση της Πολιτείας τόσο στο σκέλος της έγκαιρης έκδοσης των δελτίων τιμών, όσο και στο σκέλος της τιμολόγησης.

Η άμεση πρόσβαση των ασθενών σε όλα τα φάρμακα επηρεάζεται ασφαλώς και από το **Δίκτυο Διανομής**. Το γεγονός ότι η Ελλάδα διαθέτει τα περισσότερα φαρμακεία είναι κάτι πολύ θετικό για τη δημόσια υγεία. *Συνηθίζω να λέω ότι αν κάποιος πέσει με αλεξίπτωτο, οπουδήποτε στην Ελλάδα θα προσγειωθεί σίγουρα κοντά σε κάποιο φαρμακείο και θα μπορέσει να πάρει άμεσα το φάρμακο που θέλει.*

Ο πρωταρχικός μας στόχος για την άμεση πρόσβαση σε όλα τα φάρμακα εξαρτάται σε αποφασιστικό βαθμό και από την σωστή οικονομική διαχείριση των Ταμείων και των Νοσοκομείων. Κάτι τέτοιο μπορεί μόνο να επιτευχθεί δια του πλήρους τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και της μηχανοργάνωσης.

Πρόκειται για ένα από τα μεγάλα έργα, που περιμένουν την σειρά τους για να ξεκινήσουν και να ολοκληρωθούν και στη χώρα μας. Πιστεύω ότι έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για να αποκτήσει και η Ελλάδα ένα τεχνολογικά προηγμένο σύστημα διοίκησης και οργάνωσης Ταμείων και Νοσοκομείων το οποίο, εκτός από την άμεση πρόσβαση των ασθενών στα φάρμακα, θα συμβάλλει καταλυτικά στην μείωση του κόστους διαχείρισης του συστήματος καθώς και στον περιορισμό τόσο των φαινομένων διαφθοράς, όσο και της σπατάλης η οποία αγγίζει σχεδόν το 20% της συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης.

Με δυο λόγια, μια νέα φιλοσοφία για μια έγκαιρη και σωστή τιμολογιακή πολιτική σε συνδυασμό με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του συστήματος είναι οι δύο πρωτοβουλίες που μπορούν όχι μόνο να συγκρατήσουν, αλλά ακόμα και να μειώσουν την φαρμακευτική δαπάνη ως ποσοστό του Α.Ε.Π., επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα μια κάθετη βελτίωση του επιπέδου της δημόσιας υγείας.

Μιλώντας για την χρήση νέας τεχνολογίας, θα ήθελα να κάνω μια γενική παρατήρηση. Η διαθέσιμη τεχνολογία σήμερα μας προσφέρει, ειδικά στη χώρα μας, μια μοναδική ευκαιρία και προοπτική. Είναι κοινά αποδεκτό ότι υστερούμε σε επίπεδο διοικητικών λειτουργιών. Αυτό δημιουργεί προβλήματα αδιαφάνειας και κακοδιαχείρισης.

Επιπρόσθετα, τροφοδοτεί την γραφειοκρατική υπερτροφία που χαρακτηρίζει τη χώρα μας και ταλαιπωρεί αφάνταστα και αδικαιολόγητα τον Έλληνα πολίτη. Η χώρα μας έχει χάσει το ένα μετά το άλλο τα τράινα του διοικητικού εκσυγχρονισμού και ανασυγκρότησης.

Η τύχη όμως μας χαμογελά. Ουσιαστικά, μας δίνεται η ευκαιρία να προσπεράσουμε τα διάφορα στάδια εκσυγχρονισμού και διοικητικής ανασυγκρότησης και να βρεθούμε στην πρωτοπορία των εξελίξεων.

Η χρήση νέων τεχνολογιών καταργεί την αυθαιρεσία της δημόσιας διοίκησης, καταπολεμά την διαπλοκή και αδιαφάνεια και βάζει τέλος στην ταλαιπωρία, την υποτίμηση και την υποβάθμιση του Πολίτη. Δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να υιοθετήσουμε τις καταπληκτικές ευκαιρίες που μας προσφέρει η νέα τεχνολογία. Χαίρομαι που η ηγεσία του Υπουργείου Υγείας φαίνεται να υιοθετεί αυτή την αντίληψη.

Ο στόχος του ΣΦΕΕ συμπληρώνεται από την εξασφάλιση της απολύτου **Ποιότητας** όλων των προσφερόμενων φαρμάκων και την αυστηρή και απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων **Δεοντολογίας**. Ο ΣΦΕΕ προωθεί την ενημέρωση και εκπαίδευση των λειτουργών υγείας γύρω από την επιστημονική πρόοδο, που αντιπροσωπεύει κάθε νέο φάρμακο.

Ένα νέο φάρμακο είναι πάντα το αποτέλεσμα πολυετών ερευνών και ενσωματώνει στη δομή του μια σειρά από άλματα της επιστήμης. Έχει την δυνατότητα να σώζει ή να βελτιώνει ουσιαστικά τις ζωές των ανθρώπων. Ένα νέο φάρμακο δεν είναι ένα νέο καταναλωτικό προϊόν. Είναι ένα νέο επίτευγμα. Γι' αυτό δεν ταιριάζει στο φάρμακο ο όρος «διαφήμιση», αλλά ο όρος επιστημονική ενημέρωση. **Αυτό κάνουμε και αυτό πρέπει να κάνουμε πάντοτε μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας του ΣΦΕΕ.**

Περνώντας και στο **άκρως σημαντικό κεφάλαιο της ποιότητας**, θα πρέπει να προσθέσω σε αυτό το σημείο ότι το φάρμακο πρέπει να συνοδεύεται από τις πλέον ισχυρές και απόλυτες εγγυήσεις ποιότητας. Μόνο το επώνυμο φάρμακο - «ΕΠΩΝΥΜΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ» ή «ΕΠΩΝΥΜΟ ΟΥΣΙΩΔΩΣ ΟΜΟΙΟ» (ΕΠ.Ο.ΟΜ) - μπορεί να φέρει αυτές τις εγγυήσεις. **Το φάρμακο πρέπει να το αποφασίζει πάντα ο ιατρός, ο οποίος φέρει και την ευθύνη της θεραπείας.** Έχει αποδειχτεί ότι οι διοικητικές διαδικασίες χορήγησης φαρμάκων έχουν αποτύχει. **Κανένας γιατρός δεν θα γράψει συνταγή με φαρμακευτική ουσία παρά μόνο με φαρμακευτική ονομασία. Γιατί δεν θέλει να εκθέσει τον ασθενή του στον κίνδυνο να χρησιμοποιήσει ακατάλληλο φάρμακο, κατώτερης ποιότητας και αμφίβολης αποτελεσματικότητας.** Την διετία '76-78, που είχε γίνει μία απόπειρα κυκλοφορίας φαρμάκων, με διαγωνισμούς, η αγορά κατακλύστηκε από πλαστά φάρμακα αμφίβολης ποιότητας και αποτελεσματικότητας και συγχρόνως δε η φαρμακευτική δαπάνη

εκτοξεύτηκε στα ύψη. Το ίδιο φαινόμενο έχει παρατηρηθεί και σε αγορές του εξωτερικού.

Είναι γεγονός ότι κάθε απόπειρα για κυκλοφορία φαρμάκων με τέτοιες μεθόδους οδηγεί στην αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης.

Πώς γίνεται αυτό;

Αν ο ιατρός υποχρεωθεί να γράψει χημική ονομασία και συνεπώς να μην γνωρίζει ποιο ακριβώς προϊόν θα χορηγηθεί στον ασθενή του, τότε θα προτιμήσει να γράψει ένα νεότερο πρωτότυπο, το οποίο δεν θα έχει αντίγραφο και το οποίο θα είναι κατά κανόνα ακριβότερο.

Το συμπέρασμα είναι ότι η επιλογή της συνταγογράφησης με χημική ονομασία μπορεί να εκτοξεύσει τις φαρμακευτικές δαπάνες και ταυτόχρονα να οδηγήσει σε υποβάθμιση του επιπέδου της δημόσιας υγείας.

Πέρα από τα ζητήματα, τους στόχους και τα προβλήματα του φαρμακευτικού κλάδου, αξίζει να έχουμε πάντα υπόψιν μας ότι το φάρμακο είναι εκδήλωση πολιτισμού. **Εκφράζει την θέληση και την ικανότητα του ανθρώπινου πνεύματος να θωρακίσει το σώμα και την ψυχή απέναντι στην ασθένεια και τη φθορά.** Η πρόοδος των τελευταίων 30 ετών στην φαρμακολογία είναι πράγματι εκπληκτική. **Η επιστημονική εξέλιξη στον δικό μας τομέα έχει προσφέρει στον άνθρωπο πολύ περισσότερα απ' όσα έχει προσφέρει στους άλλους τομείς της επιστήμης.** Και όλα δείχνουν ότι η εξέλιξη μέσα στα επόμενα χρόνια και δεκαετίες θα αλλάξει τα δεδομένα για την ανθρώπινη ζωή καθώς μια σειρά από νέες και επαναστατικές θεραπείες ήδη βρίσκονται προ των πυλών. Γι' αυτό και είμαστε υπερήφανοι για το λειτούργημα που ασκούμε.

Η δαπάνη για φάρμακα είναι επένδυση στον άνθρωπο και την κοινωνία. Μια νέα προηγμένη θεραπεία μπορεί να είναι ακριβότερη, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να καθιστά μη αναγκαία μια εγχείριση και μπορεί να ελαχιστοποιεί ή να μηδενίζει το χρόνο της νοσοκομειακής περίθαλψης. Έτσι, το συνολικό κόστος από μια νέα ακριβότερη φαρμακευτική θεραπεία είναι πολλές φορές πολύ μικρότερο απ' όσο ήταν πριν την ανακάλυψη της νέας. Παράλληλα, οι νέες θεραπείες προβλέπεται ότι θα θωρακίσουν σε εντυπωσιακό βαθμό την κοινωνία από την ασθένεια και θα επιμηκύνουν έτσι την υγιή, παραγωγική, δημιουργική ζωή των μελών της. Μια υγιής ζωή σε μεγάλη ηλικία είναι

ο μοναδικός τρόπος για να αποφορτίσουμε τα συστήματα υγείας, κοινωνικής φροντίδας, αλλά και ασφάλισης.

Όλα τα μηνύματα δείχνουν ότι η έννοια «τρίτη ηλικία» θα αλλάξει σε εκπληκτικό βαθμό.

Κατά συνέπεια το όφελος για τον άνθρωπο και την κοινωνία από την πρόοδο της φαρμακευτικής επιστήμης είναι πολλαπλάσιο από το κόστος των νέων θεραπειών. Γι' αυτό και πιστεύω ακράδαντα ότι με όραμα, με σοβαρότητα, με συστηματική εργασία και δρώντας πάντοτε με ανοιχτούς ορίζοντες μπορούμε να συνεργαστούμε για να λύσουμε τα όποια προβλήματα και να συμβάλλουμε ενεργά ώστε αυτό το ελπιδοφόρο μέλλον για τον άνθρωπο να έρχεται κάθε μέρα όλο και πιο κοντά.

Κλείνοντας, θα ήθελα πάλι να σημειώσω ότι η αγορά του φαρμάκου λειτουργεί αρκετά καλά. Χρειάζεται εκσυγχρονισμό και νοικοκύρεμα. Δεν χρειάζονται σπασμωδικές κινήσεις και υπερπροστασία.

Η πολιτική είναι σαν το φάρμακο.

Η σωστή δοσολογία θεραπεύει, η υπερβολική σκοτώνει.

Αυτό παρακαλώ να το λάβουν υπόψιν τους αυτοί που ασκούν πολιτική στο χώρο μας.

Σας ευχαριστώ.